

Toelatingscriteria Intermezzo

Inleiding

Intermezzo is bedoeld voor leerlingen die qua intelligentie het vwo goed aankunnen, maar nog over onvoldoende metacognitieve vaardigheden beschikken of sociaal-emotioneel nog niet ver genoeg zijn om de overstap naar het middelbare onderwijs op een goede manier te kunnen maken. Doordat de stof op de basisschool niet uitdagend genoeg is, ontwikkelen zij niet de benodigde vaardigheden waardoor zij later in het middelbare onderwijs kunnen vastlopen.

Tot de doelgroep van Intermezzo behoren kinderen van wie de inschatting is dat hun verwachte aansluitingsproblemen met name gerelateerd zijn aan hun meer- of hoogbegaafdheid en niet aan een andere oorzaak (zoals een stoornis in het autistisch spectrum). Deze verwachte aansluitingsproblemen dienen dusdanig van karakter te zijn dat het realistisch is om te veronderstellen dat het Intermezzojaar een substantiële bijdrage levert aan de ontwikkeling van vaardigheden. Deze vaardigheden hebben de leerlingen nodig om het vwo succesvol te doorlopen.

Het Stedelijk Gymnasium Schiedam heeft als taak de leerlingen voor te bereiden op de middelbare school. Ouders en leerlingen maken zelf de keuze voor het vervolg op het Intermezzojaar.

Doelen

De volgende doelen zijn collectief geformuleerd, maar moeten altijd vertaald worden naar de individuele situatie van het kind. Elk kind heeft immers zijn eigen leer- en ondersteuningsbehoeften.

We streven ernaar dat aan het einde van het Intermezzojaar:

- De leerlingen zich hebben ontwikkeld op het gebied van de (executieve en metacognitieve) leervaardigheden, waardoor ze in de eerste klas van de middelbare school kunnen aansluiten bij het niveau dat daar gevraagd wordt. Uit het persoonlijk ontwikkelplan van de leerling blijkt duidelijk waar de kwaliteiten liggen en wat de ontwikkelpunten zijn.
- De leerlingen zich in de sociale interactie met hun omgeving (binnen een normale schoolse context) kunnen ontplooiën. Daartoe hebben ze zicht gekregen op hun talenten en kwaliteiten, is hun zelfvertrouwen gegroeid, kunnen ze beter met weerstand en teleurstelling omgaan en is hun weerbaarheid en zelfredzaamheid vergroot.

Kenmerken

De onderstaande kenmerken zijn in wisselende combinaties en in meer of mindere mate van toepassing. Er is niet één enkel kenmerk dat bepaalt dat een kind een Intermezzoleerling is, het gaat om een optelsom van factoren. Dit is nadrukkelijk geen uitputtende lijst.

We onderscheiden vier domeinen:

- A. De leerling beschikt over voldoende cognitieve kennis.
- B. Er zijn duidelijke aanwijzingen dat het leren op de basisschool niet of onvoldoende aansluit bij de begaafdheid van de leerling.
- C. De leerling heeft onvoldoende ontwikkelde vaardigheden op het gebied van metacognitie/executieve functies.
- D. Het sociaal/emotioneel welbevinden is “onvoldoende rijp” om een positieve overstap naar het VO te realiseren.

A. Cognitieve kennis

De leerling laat een aantoonbare vwo potentie zien vanuit het LVS PO (vwo advies) en daarnaast voldoet de leerling aan een of meerdere van onderstaande criteria:

- De leerling beschikt over een IQ van 130 of hoger.
- De leerling heeft een of meerdere klassen overgeslagen binnen het PO.
- De leerling vertoont kenmerken van HB¹. Deze kenmerken moeten zichtbaar zijn geweest op het PO, bij ouders of orthopedagogen/psychologen. Dit zijn vooral de leerlingen die binnen het PO plusklassen gevolgd hebben en/of een andere vorm van hoogbegaafden onderwijs.

B. Basisschool sluit onvoldoende aan bij begaafdheid van de leerling

Er zijn duidelijke aanwijzingen dat het leren op de basisschool niet of onvoldoende aansluit bij de begaafdheid van de leerling, wat blijkt uit:

- Het verhaal van de ouders en leerling
- Het verhaal van de school
- Observaties/conclusies uit intelligentietesten/psychologische rapporten van orthopedagogen/psychologen

Voorbeelden:

- Vindt het snel saai
- Stelt veel vragen
- Vraagt wanneer hij/zij (eindelijk) kan gaan leren
- Heeft nooit moeite hoeven doen, heeft geen grenzen ervaren
- Denkt diep door (bijv. over levensvragen, over de tijd, het waarom van iets e.d.)

C. Vaardigheden

De leerling laat mogelijk een of meerdere onderstaande kenmerken zien:

- De leerling heeft moeite met zelfstandig werken, plannen en organiseren van zijn schoolwerk of heeft moeite bij de uitvoering van zijn plan.
- De leerling is standvastig in zijn eigen strategie en accepteert nauwelijks tot geen alternatieve aanpak.

¹ Zie bijlage 1

- De leerling is minder taakgericht/gemotiveerd wanneer het voor hem niet duidelijk is waarom hij de taak dient uit te voeren.
- De leerling raakt gefrustreerd bij taken waarbij zijn aanpak niet tot een oplossing leidt.
- De leerling kan nog in onvoldoende mate autonoom werken.

D. Sociaal/emotioneel welbevinden

Er zijn duidelijke aanwijzingen dat de emotionele ontwikkeling overeenkomstig de leeftijd is, wat gezien de grote intellectuele capaciteiten bij de leerling tot stress/frustratie kan leiden en door de omgeving soms tot jong gedrag bestempeld kan worden. De intellectuele- en emotionele ontwikkeling lopen niet synchroon. Zichtbare kenmerken kunnen zijn:

- jong, speels, onbevungen gedrag
- snel verdrietig, boos, gefrustreerd zijn
- eenzaam voelen, geen aansluiting vinden binnen een reguliere lesgroep
- met tegenzin naar school gaan
- slecht slapen
- psychosomatische klachten
- opmerkingen als; “mijn hoofd gaat niet uit”, “mijn hoofd staat nooit stil”
- hoog rechtvaardigheidsgevoel

Bijlage 1. Kenmerken HB-leerling

Kenmerken met betrekking tot het leervermogen

- Hoge intelligentie
- Snel van begrip
- Grote algemene interesses
- Taalvaardig
- Hoog leertempo, grote denk- en leerstappen
- Verworven kennis goed toepassen
- Goed geheugen
- Doorvrager en waarnemer
- Groot analytisch inzicht en probleemoplossend vermogen
- Creativiteit en originaliteit
- Denkt buiten reguliere kaders

Kenmerken met betrekking tot het gedrag

- Geestelijk vroegrijp (of wekken de indruk daarvan)
- Sterk rechtvaardigheidsgevoel
- Perfectionistische instelling
- In staat tot zelfreflectie
- Zoekt ontwikkelingsgelijken in oudere kinderen
- Accepteert regels en tradities niet klakkeloos, maar bevraagt ze
- Grote behoefte aan autonomie

Hoogbegaafden vertonen uitzonderlijk gedrag of hebben de potentie om dit te doen op een van de volgende gebieden:

- Algemeen intellectueel vermogen
- Specifiek academische aanleg
- Creatief denken
- Leiderschapstalent
- Visuele of uitvoerende kunsten